

Hørings svar vedrørende forskrift om forbud mot utslipp av kloakk fra fritidsbåter i Oslofjorden

Vallø båtforening er trolig Norges største småbåthavn. Foreningen har 1180 medlemmer med alt fra små joller frem til store båter opp til 12,5 meter. Foreningen holder til på Vallø utenfor Tønsberg og har flere næringsdrivende rundt seg av maritim karakter. Dette er bedrifter som betjener lystbåtflåten og også den profesjonelle flåten av båter fra både fjern og nær.

Vallø båtforening har et sterkt fokus på miljø og har satt i gang flere lokale tiltak for å bidra i kampen med å friskmelde Oslofjorden. Vallø båtforening har på eget initiativ satt opp en septik tømmestasjon og drifter denne selv. Vallø båtforening etablerer i våren 2024 en spylestasjon som den eneste i Vestfold fylke og er tidlig ute i så måte. Foreningen v/styret har flere tanker rundt forskriften. Vi tror at de av båtbrukere flest ønsker å kunne bidra til et bedre maritimt miljø i egen fjord, men vi tror det nødvendig med insentiver for at de forskjellige brukergrupper skal kunne endre holdninger og tømme på tømmestasjoner. Noen båtbrukere vil aldri rette seg etter et fremtidig forbud, men man må ikke la disse være styrende for fremskritt, gode tanker og ideer.

Underlaget til høringsutkastet

Forskriftsforslaget har flere grunnleggende mangelfulle forutsetninger som bør korrigeres. Antagelsen om at en båt ikke må bygges om for å tilfredsstille kravene er feil og antagelsen om at det er mange båtøiere som ikke benytter toalettet om bord viser at kvaliteten på forarbeidet dessverre er for lav. Tvert imot viser Vallø båtforening sin undersøkelse mars 2024 at av de som har toalett i båt bruker 80% toalettet aktivt i båten (Kilde: Undersøkelse <https://Vallobaatforening.no> mars 2024)

- 71 har toalett og bruker det. (80% av de med toalett)
- 14 har toalett, men bruker det ikke. (20% av de med toalett)
- 24 har ikke toalett og bruker derved ikke.

Høringsutkastet nevner også at man kan bruke sanitært tilbud på land. Oslofjorden har ca 40.000 øyer og antall øyer med sanitært tilbud på land er neglisjerbart. Tilbudet finnes rett og slett ikke, med noen ytterst få unntak. Sverige er i så måte milevis foran med sine «sopmaja» bygg på mange flere øyer på sin østkyst.

Forbud eller ikke forbud

Ingen liker endringer. Men endringer må ofte til for å få en ønsket virkning. Det finnes tømmestasjoner langs kysten, men disse blir ikke benyttet i stor nok grad. Ved å innføre et forbud vil sikkert flere tenke seg mer om og et forbud vil øke oppmerksomheten rundt kloakktømming i sjø og på den måten endre holdninger over tid.

Virkemidler i prosessen

Hvis man skal sammenligne prosessen som bør i gang for å redde Oslofjorden så kan man dra parallell til prosessen med å elektrifisere bilparken i Norge. Hva ble gjort i Norge som utgjorde det viktigste suksessfaktoren på innføring av elbil. Hvordan ble det utført, hvor fort gikk det og hva var virkemidlene i prosessen? Hva var de viktigste virkemidlene og hvordan fungerte de i praksis som skapte en slik suksess.

Insentiver for å oppnå ønsket holdningsendring

Insentivet for å få til dette kan være flere.

- Mange fungerende tømmestasjoner som er lette å bruke. Gjerne i nærheten av annen maritim virksomhet som marinaer og gjestehavner.
- Enkel tilgang til informasjon om hvilke stasjoner som finnes og om de fungerer.
- Det er satt en ISO standard for tilkobling til tømming over dekk på fritidsbåter som har stort sett vært installert på båter etter 2007. Mange septiktanker har mulighet for en ekstra tilkobling. Da Sverige innførte et forbud, inkluderte de en ISO standard (ISO 8099) som beskriver utformingen til tømme-tilkoblinger. Standardisering av tømmestasjoner er relativt enkelt.
- Tømmestasjonene må også være gratis å bruke. Fritidsbåteiere er allerede en hardt beskattet gruppe.

Skal man ha noe realistisk håp om en rask holdningsendring må det finnes et gratistilbud fra starten av.

Kontrollmulighet

I praksis er det umulig å kontrollere om en båt har sluppet ut kloakk i sjøen. Det er ikke mulig å si noe om kloakk i sjø er fra båt1 eller båt2. Politiet har allerede i dag en for liten tilstedeværelse på sjøen. Hvis politi skal være kontrollmyndighet tilsier det at politiet må få mer ressurser, mer personell og mange flere båter for på den måten være mer til stede på sjøen. Dette er nok dessverre utopi og mangler forankring i virkeligheten

Økonomi

Prinsippet forurenser betaler-prinsippet er allerede fraveket idet det tillates avrenning til Oslofjorden fra jordbruksdrift på østlandet via elver og bekker. Jordbruket i landsdelen gir den største tilføringsveien av uønskede næringsstoffer til Oslofjorden. Det fritar allikevel ikke båtneiere fra sin plikt til å redusere miljøavtrykket og herunder utslippet av kloakk til sjø. Småbåtforeninger har ofte en stram økonomi og de er trolig ikke i stand til å håndtere oppstartsinvesteringen. Driften er trolig håndterbar, men oppstartskost må finansiere via en sentral plan.

Konkrete forslag

- Alle tømmestasjoner i hele Oslofjorden må være gratis i bruk. For å skape en holdningsendring må det finnes et insentiv. Insentivet er gratismodellen Terskelen for å tømme lovlig er betydelig lavere hvis det er gratis.
- Kommunene må stille med gratis tilkobling til kloakknett for de båtforeningene/andre institusjoner som setter opp tømmestasjoner.
- Det må være en økonomisk hjelp for de organisasjoner som setter opp slike stasjoner. Prosentvis subsidiering el.
- Det må finnes en offisiell, åpen webside med informasjon om tilgjengelige tømmestasjoner og om den virker eller ei. Hvem som skal drifte den kan f.eks være Redningssselskapet med informasjon om den virker eller ikke som vedlikeholdes av brukerne selv. Gjerne med app på mobilen.
- Forbudet må tidfestes slik at det er teknisk mulig å tømme. F.eks april-oktober. Utenfor disse tider kan ikke pumper behandle kloakk som har frysepunkt på 0 grader.

Referanser

Undersøkelse om toalettbruk i båt fra Vallø båtforening

<https://www.vallobaatforening.no/index.php/toalettbruk-kartlegging>

Sopmaja

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Sopmaja>

For Vallø båtforening

Erik Schlytter-Henrichsen

Leder Vallø båtforening